

ЧЕТВЕРТА ПРОМИСЛОВА РЕВОЛЮЦІЯ ТА ЦИФРОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ

Згідно з дослідженнями, до 2020 року аж 50% працюючих людей стануть «цифровими натівами» (від англ. nativ), що користуються Інтернетом 24 години на день, 7 днів на тиждень. Цифрова трансформація стала фактом, помітним у кожній сфері життя. Щоб не втратити свої позиції на ринку, потрібно адаптувати свою компанію до змін [1].

Перша промислова революція полягала в механізації виробництва за рахунок використання енергії пари; друга - через поширення електроенергії ініціювала еру масового виробництва. Третя промислова революція ґрунтувалася на досягненнях у галузі електроніки та інформаційних технологій.

Надзвичайний темп відкриттів та всюдисущі нововведення є чинниками, що впливають на початок четвертої революції. Вона характеризується безпрецедентними можливостями в галузі переробки та накопичення знань та доступу до них, а також розмиванням меж між фізичною, цифровою та біологічною сферами. Це особливий момент; саме тепер можна змінити те, як ми живемо і працюємо, а також як ми формуємо наші відносини.

«Ми на краю технологічної революції, яка незабаром змінить наше життя, роботу та стосунки. З точки зору сфери, масштабу і складності, вона не нагадуватиме жодне явище, якого раніше зазнало людство», – сказав Клаус Шваб, засновник та президент Світового економічного форуму [2].

Як скористатися можливостями, які несе з собою цифрова трансформація?

Уміле використання цього явища є запорукою інновацій та розвитку. Завдання сучасних лідерів на ринку – правильно орієнтувати технології на підвищення ефективності та використання ресурсів. Це стосується концепції інтеграції пристроїв та інших «речей» у рамках Internet of things (IoT), випереджаючих даних, а також доповненої реальності та інших нових областей. Як правило, такі вимоги виникають, коли стикаються з очікуванням працівників, проблемами кібербезпеки та іншими викликами.

Перехід через процес цифрової трансформації має бути відповіддю на такі запити і шансом на користування новими можливостями. Компанії, які ставлять це під сумнів і заперечують необхідність цифрової трансформації, зазнають багатьох невдач. Ті, хто вирішить вжити нові заходи, повинні, в свою чергу, зіткнутися з тим, як трансформуватися та забезпечити успіх у майбутньому.

«Кожна компанія - це ІТ-компанія. Ви повинні почати думати і діяти як оцифрована компанія. Йдеться не лише про придбання та впровадження будь-якого програмного забезпечення. Мова не про одну просту систему. Все залежить від того, чи можете ви увявити свою компанію в майбутньому як цифрову компанію», – сказала Сатья Наделла, генеральний директор Microsoft [3].

Колись компанії мусили присвятити 20 років на те, щоб її вартість виросла до мільярдів доларів; зараз їй потрібно на це ледве два роки. Дослідники різних галузей економіки стверджують, що майбутнє належить якнайшвидшим. Нові виклики, такі як стартапи, які практично створені в хмарі, революціонізують ринки, використовуючи нові технології, які дають їм надзвичайну гнучкість.

З іншого боку, більші організації стають натомість перед викликом розважливого впровадження змін. Щоб у повній мірі скористатися перевагами цифрової трансформації, таким компаніям потрібно усвідомлювати, що такі цілі, як гнучкість та конкурентоспроможність, повинні розглядатися по-різному через складність та масштаби їхнього бізнесу.

У цей революційний період підприємства-лідери відіграють особливу роль. Вони повинні визначати свої амбіції по-різному. Умовою конкурентоспроможності є спрямованість на «швидкий інкременталізм», що полягає у виявленні факторів, які визначають успіх та адаптації існуючих структур таким чином, щоб найбільш ефективно використовувати наявні досягнення.

Умовою конкурентоспроможності є прагнення до «насилницького інкременталізму» – поступової адаптації існуючих структур, щоб найкращим чином використовувати те, що вже працює.

Цифрова трансформація – це шанс для підприємств зіткнутися з сучасними технологічними обмеженнями та вжити інноваційних дій. Це також стимул для творчого розвитку, а не до побоювання.

Позитивним сигналом є наявність інтелектуальних технологій, таких як машинне навчання, аналітика Big Data, гнучкість хмарних обчислень та можливості впровадження гібридних рішень. За допомогою цих технологій організації можуть швидко завоювати спритність та доступ до незмірних ресурсів даних щодо своїх клієнтів, галузі чи самих себе. Тільки компанії, які насправді сміливо дивляться у майбутнє, можуть належним чином використовувати ресурси таких даних та потенціал

інфраструктури у «хмарі» та прогнозного моделювання, що дозволяє їм швидко та точно прогнозувати тенденції та реагувати на виклики.

Все це означає, що дискусії про технології – це не лише ІТ-інфраструктура. Підприємства-лідери, що координують продаж, маркетинг, підтримку клієнтів, людські ресурси та інші сфери діяльності, сприймають нові технології як ключовий елемент інноваційної діяльності. Вони також вирішують, чи варто інновації стати метою всіх видів діяльності, що впроваджуються в компанії, і чи повинні інші відділи, окрім ІТ, приймати рішення щодо використання нових технологій.

Компанія Microsoft допомагає підприємствам пристосуватися до нових реалій, зокрема здійснює:

- допомогу в трансформації, керуючи програмами, інфраструктурою та безпекою;
- тестування нових програмних продуктів та послуг, а також обмін досвідом з представниками компаній, які є її клієнтами.

ІТ-відділ, як правило, є першим замовником нових продуктів. Він аналізує можливі сценарії для різних продуктів та дає свої коментарі щодо остаточних очікувань командам з розробки продуктів. Microsoft інтегрує цифрові послуги як частину пропонованих продуктів, що дозволяє компаніям реалізовувати процеси та можливості в рамках цих послуг та всебічно використовувати інформаційні технології.

«Зараз я більше часу приділяю роботі з менеджерами відділів та зовнішніми клієнтами, ніж управлінню ІТ. ІТ раніше не займався питаннями бізнесу Microsoft. Зараз ми беремо участь у переговорах щодо інвестицій, які дозволять нам пропонувати кращі послуги. Впровадження моделі на основі сервісу означає, що ІТ-відділ відіграє значну роль у створенні вартості компанії» (Джим Дюбуа, ІТ-директор, Microsoft) [3].

Проведення змін, спрямованих на оцифрування, є викликом для керівників. Вони повинні мати бачення того, як компанія може приєднатися до світу оцифрування. На що слід звернути увагу спочатку? Які заходи в галузі оцифрування можуть призвести до процесу трансформації компанії?

Для більшості компаній найважливішим є замовник. Насправді, щоб отримати нові джерела доходу, компанії слід спочатку визначити концепцію обслуговування клієнтів у ланцюжку вартості. Окрім нової концепції побудови взаємовідносин із клієнтами, також необхідно внести зміни щодо підтримки працівників в організації. Співробітники, які отримують відповідну підтримку, докладають зусиль для оптимізації процесів та діяльності, що призводить до трансформації продуктів та послуг.

Microsoft визначила чотири основні пункти для впровадження стратегії цифрових перетворень:

- прагнути не тільки задовольняти вимоги споживачів, але і викликати їх захоплення;
- не тільки залучати персонал до вдосконалення, а й бути для нього джерелом щастя і гордості;
- не тільки займатися корпоративною соціальною відповідальністю, а й активно будувати майбутнє, в якому організація могла б стійко розвиватися;
- не тільки будувати гнучкі системи управління, але і визнати неминучість непередбачених змін і будувати системи, стійкі до них.

Українському бізнесу, якщо він не буде знати, що і як треба робити для забезпечення конкурентоспроможності на глобальному насиченому ринку, та ще й в умовах кардинальних змін, самі по собі не допоможуть ніякі інвестиції, кредити і навіть створення сприятливого середовища. Відомо, що держави, які пропагували в підприємницьких колах найсучасніший промисловий і управлінський досвід, перемогли в світовій конкурентній боротьбі. У цих державах органи влади надзвичайно високу увагу приділяли узагальненню кращих підходів і практик в частині організації і управління підприємствами, навчання цим підходам і практикам своїх підприємців. Особливо важливим це ставало для урядів цих країн в період промислової трансформації.

Заради збереження своєї незалежності Україна може розраховувати тільки на один вибір: стати сильною, змінивши свою ділову культуру, сконцентрувавшись на досконало, як свого часу це зробили Японія, Німеччина і ряд інших розвинених країн. Цьому може сприяти впровадження формули: "Чим досконаліша організація, тим комфортніше їй в державі", яка повинна стати єдиною для всіх суб'єктів українського ділового світу.

Література:

1. Ляшенко В.І., Котов Є.В. Україна XXI: неоіндустріальна держава або «крах проекту»? : монографія; НАН України, Ін-т економіки пром-сті; Полтавський ун-т економіки і торгівлі. Київ, 2015. 196 с.
2. Klaus Schwab. The Fourth Industrial Revolution. What It Means and How to Respond Foreign Affairs, 2015. URL: <https://www.foreignaffairs.com/articles/2015-12-12/fourth-industrial-revolution>. (дата звернення 23.03.2020).
3. Rand Morimoto. Microsoft Exchange Server 2003 Unleashed. Sams Publishing, 2004. p.1006.